

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (ECONOMICS)
EXAMINATION: DECEMBER – 2025
FIRST SEMESTER

Subject: Demography (ECOMJC-101)

Date: 18/12/2025

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1) Describe the causes and effects of population growth in India
2) Analyse critically the family planning strategies in India
3) Analyse the theory of population growth given by Malthus
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1) Describe the determinants of fertility in India
2) Describe the evolution of population policy in India
3) Describe the theory of demographic transition
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
a) Benefits of national family health survey
b) Scope of demography
c) Concept of optimum population

मराठी रूपांतर

- सूचना :** १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
१) भारतातील लोकसंख्या वाढीची कारणे आणि परिणामांचे वर्णन करा
२) भारतातील कुटुंब नियोजन धोरणांचे समीक्षणात्मक विश्लेषण करा
३) माल्थसने दिलेल्या लोकसंख्या वाढीच्या सिद्धांताचे विश्लेषण करा
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
१) भारतातील प्रजननक्षमता निर्धारकांचे वर्णन करा
२) भारतातील लोकसंख्या धोरणाच्या उत्क्रांतीचे वर्णन करा
३) लोकसंख्या संक्रमणाच्या सिद्धांताचे वर्णन करा
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
अ) राष्ट्रीय कुटुंब आरोग्य सर्वेक्षणाचे फायदे
ब) लोकसंख्याशास्त्राची व्याप्ती
क) इष्टतम लोकसंख्येची संकल्पना